

ALBINA.

de dñe ori in sepmana: Jot-a si Domica; éra candu va pretinde importanța terioru, va esí de trei sén de patru ori in sepmana.

Pretiul de prenumeratiune
pentru Austria:

anu intregu	8 fl. v. a.
diumetate de anu	4 " "
patrariu	2 "
pentru Romani'a si strainetate:	
anu intregu	12 fl. v. a.
diumetate de anu	6 " "

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA.“

Icepndu-se patrariul alu IV. en 1 optobre v.
se deschide prenumeratiune noua.

Conditiunile de prenumeratiune sunt:

Pentru Austria pre unu anu 8 fl.

" " " diumetate de anu 4 fl.

" " " patrariu " " 2 fl.

Pentru Romani'a si strainetate pre unu anu

12 fl. (séu 2 #)

Pentru Romani'a si strainetate pre diumetate de anu 6 fl. (séu 1 #).

In acestu patrariu, fóia ni ve aparé érasi cát de trei ori in sepmana. Dupa delaturarea catu mai curunda a unoru pedece, escate din mutarea nóstra de la Vien'a la Pesta, vom reincepe a tiené socota mai multa de economia. De spre foisiore ne-am ingrigit se fie placute si instructive.

Banii de prenumeratiune au se se trimita in adres'a: Radactiunei „Albina“ in Pesta, Unter-Gasse nr. 23.

Pesta, 24 sept. 6 opt. 1869.

Sunt döue caletorii, ce dau de lucru diaristicei mari. Un'a e intreprinsa de Imperatés'a Eugenii'a, cea lalta o va intreprinde principale de coróna alu Prussiei.

Catu pentru Imperatés'a, nimene nu-si sparge capulu se-i gasesc veri o causa politica; ajunge numai a luá cunoșcintia despre onorurile ce i se facu, pre unde trece. A gustatu dejá onorurile Venitiei; o mai ascépta ale grecilor si ale Sultanolui.

Altintre e caletori'a principelui prusescu. Cercstanti'a cà densulu va merge mai antâiu la Vien'a, cà va descaleca in curtea imperatésca, va primi corpulu diplomaticu, va intimpiná o primire pregatita cu cea mai mare atentiune, — a datu ansa presupunerii indreptatate că osiste dejá o apropiare intre domnitorii.

De aci se pornescu feluri combinatorii, dintre cari un'a, cea mai probabila, merita atentiune multa.

Sau apropriatu Austri'a de Prussia si prin urmare si de Russi'a (caci rusulu si prusulu mergu impreuna de veri 12 ani) din privintia catra Franci'a. Unu simbure de santa alianta in editiunea a döu'a. Este téma adeca, cà morindu Imperatulu Napoleone, se va inaugura in Francia republic'a cea „rosia,“ carea, precum i-a inveniatu esperinti'a pre mo-parchi, este inimica neimpacabila a principiului monarchicu.

Se afirma de alta parte, oficioasa, că aceste trei poteri nu se potu apropriá un'a de alt'a, fora a se fi contielesu mai antâiu in acele döue cause cari pana acum produsesera sfasiasi intre densele, adeca in caus'a orientului si in cea germana.

Ni se impare cà acésta e numai o masca, o siéga. Nu se pote ca monarchii e se certe despre estensiunea influintiei, si se certe tocmai in momentulu candu li-ar fi amenintiate chiar tronurile.

Acésta inse, de alta parte, nu eschide neci posibilitatea ca monarchii se se fi contielesu macar in un'a din acele cause, in cea orientala.

Conclusiunea deci e, cumca contielegerea in pomenitele cestiuni, neci este o impossibilitate, dar neci o conditiune neaperatu necesaria pentru o alianta

intre monarchii nordici delocu ce even-tual'a republica francésca ar tinde érasi se atace principiulu monarchicu si preste fruntarie francesci.

Astu-feliu evineminte de la finea secului trecutu, s'ar repeti anca mai naintea de finea cestui actualu. Cari ar fi acum urmarile?

Redeschiderea dietei unguresci,

ce se va intemplá — precum anunciasi-
mu — in 16 optobre stilulu nuou, chiama pre mandatarii natiunei romane se-si reocupe posturile a continuá cu barbatia lupt'a cea grea pentru drepturile na-tiuniei.

Aveniu totu cuventul a-i dice lupt'a grea, caci multimea suferintelor nostre pentru a caror'a usiorare acceptam-
se lucre deputatii nostri, intrecc töte problemele cu cát o națiune veri odată a potutu se insarcine pre alesri sei. Aceptam sevarisirea de lucrari multe si grele, desí densii sunt la numeru putieni.

Suferim pe terenul bisericescu, caci egal'a indreptatire a confessiunilor este unu principiu numai prochiamatu, dar nu si esecutatu. Din asta privintia, observatiuni de multe feliuri au se se faca la bugetulu ce se va asterne pentru anulu venitoriu.

Suferim pe terenul invenientului, unde efectele legii de anu produc ingrigiri mari. De pre efectele cele rele se cunóisce nai bine daca o lege este rea. In locu d'a aja invenientului, ea tientese mai multu aiuria, ea provoca scóele se-si apere caracterulu. Activitatea barbatului de scóla se imparte intre invenientu si caracteru; impartita ea slabesc.

Suferim pe terenul intrebuintiarii limbei nóstre natiunali. Legea de anu, in locu d'a ni recunóisce drepturile natiunali, ni fece numai nisice concessiuni batele. Acum vedemu mai pretotindenia că ungurii nu vor se essecute neci macar acele concessiuni unguresci.

Suferim pe terenul materiale. Si-stem'a de contributiune e totu cea vechia, ce s'a condemnatu chiar si de unguri. Acésta sistema apasa in desproporsiune si preste mesura agricultur'a; — éra poporul romanu e agricolu per eminentiam.

Suferim . . . , ci n'ajunge cadrulu unei foi a insirá töte suferintiele nóstre.

Li dorim deputatilor nostri barbat'a ce-o inspira dreptatea causei. Suflétulu loru celu mare, se nu se micsio-reze, se nu se umilesca, ci se fie națiunei si mai departe „praesidium et dulce decus.“

Éra alegatorilor li dorim o pri-veghiere mai buna la pasii mandatarilor. Aprobati ce e de aprobatu, condemnati ce merita condemnare. Cei cu cugete pe-catose, de vor senti priveghierea vóstra, se vor teme a si le realizá.

Aprobarea vóstra va incuragiá la noué fapte bune. Condemnarea va pri-goni pre celu reu, cum prigonesce con-scienti'a crimei comise.

Li compete alegatorilor a-si radicá graiulu, si prin acésta a influintá intr'o direptiune moralisatoriu.

Alegatoriulu nu pote renunciá la acésta influintia caci n'are dreptu a renunciá la venitoriu, carele nu e numai alu seu, ci si alu copiilor sei.

Ne-am amagitu in caus'a sinodului bis-rom. gr. cat.

Credeanu că S. Sa metropolitulu din Blasius vré unu sinodu metropolitanu cu mireni, si credeam acésta căci unu capu romanescu nu precepe altintre sinodalitatea. Dè aceea înfăpinaseram cercularulu S. Sale cu chioze de búcuria. Astadi inse, unu nou cercularu dato Blasius 25/13 sept. a. c. vedemu că conchima unu sinodu numai archidiecesanu, si compusu numai de preoti, adeca va participa fie care protopopu séu administratoru protopopescu, cate cu unu preotu ce-lu va alege protopopiatulu respectivu. Acestu sinodu se va intruni la Blasius in 19/7 optobre 1869. Din voiosi ce eram éca-ne acum cu budiele umflate.

Uimirea nostra e cu atat'a mai mare, cu catu vedemu că cele latte foi romane, in locu de a pretinde adeveratulu sinodu, se punu de saluta actulu de acum. Preceperea ni sta locu-ni. Suntemu numai noi cari dorim unu sinodu cu mireni?

De la dieta Bucovinei.

Desbaterile in caus'a introducerii limbei romane.

(Vedi corespondanti'a din Cernăuti in nr. tracutu.)

ADAUSU

la ordinea de casa a dietei in ducatulu Bucovinei, referitoru la limba tratarilor.

§. 1. Fie-carea din cele trei limbe indatinate in Bucovin'a, adeca limba romanescu, rusescu si nemtésca (germana) pote se fie apli-cata in tratările dietale.

Remane asiá-dara in voi se ablegatorilor, in veri care din aceste limbe a face vorba in consultari, a asterne propuneri, a indreptá inter-pe-latiuni catra comisariulu regimului si a face re-porturi in numele comitetelor.

In carea limba s'a vorbitu, se copíea vor-bele in protocolele stenografice.

§. 2. Propunerile facute de ablegati, atatu in comitet, caror'a sunt predate, cătu si in casa se supunu spre deliberare si conclusu in acea limba, in carea sunt aduse.

Propusele regimului, care se ascépta in töte trei limbe indatenate in tiéra, predandu-se comitetelor alese, se va decide in fie-carea data prin unu conclusu alu casei, in carea limba sunt ele de atrasu spre consultare prealabila in comitetu si spre deliberare si conclusu plenariu in casa.

Testulu propunerilor si alu propuselor, carele s'a luat de basa la consultare si conclusu, este singuru testulu autenticu alu legilor re-spective.

§. 3. In protocolele siedintelor, care se potu compune in fie-carea din cele trei limbe, se conscriu conclusele casei in testulu, in carele acestea s'a facutu.

De la compunerea protocoleloru inse in un'a seu alt'a din cele trei limbe indatenate in tiéra se pote face abatere, daca nu se pretinde acésta celu putinu de optu membri ai casei.

§. 4. Petitiuni estra dieta se primescu in fie-carea din cele trei limbe indatenate in tiéra, ele se tratéza si se resolvu in limba incurse.

Discursulu parintelui Samuilu Andrieviciu, tenu tu spre motivarea adau-sului.

Inalta casa! In siedinti'a din 11. septemvre a. c. facendu-me organulu dorintelor unui numeru considerabile din mediloculu nostru si insesi a unei parti precumpenitorie a poporatiunei din tiéra, si cerendu procurarea unui steno-graf, carele se concepa discursurile tenuete in limba romana a tierii, precum si compunerea protocoleloru si in limba acésta, mi-am rezervat in fine a face o propunere a nume, de sine sta-tatoria, in cadiul, candu considerarea si reali-

Prenumeratiuni se facu la toti dd. core-pentinti ai nostri, si de-adreptulu la Redac-tiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a se adresá si corespondintele, ce privesc Re-dactiunea, administratiunea seu speditura; rate vor fi neranate, nu se vor primi éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru ansele si alte comunicatii de inter-
vala privatu — se respunde cate 7 cr. de
linie; repetiri e se facu cu pretiu scadutu.
Pretiul timbrului cate 30 cr. pent. una data,
se antecipa.

sarea acestei pretensiuni s'ar trage la indoieala din óre care parte.

Ce e adeverat, cestiunea produsa de mine, ca un'a, ce e basata pe articolulu 19 din legea fundamentala de statu, in fondu nu s'a atacatu. Cu atat'a mai veheminte inse, se radi-cară mai multe voci, intre aceste mai virtosu un'a forte alcinta, in contr'a procedurei forma le insistendu ca spre compunerea protocoleloru si in limb'a romana cu vigore de autenticitate se recere unu conclusu din partea inaltei case si nu numai o dispositiune din partea presid-
iului.

Ve asigura, domnilor! si reportulu stenograficu demuestra, că scopulu meu nu a mersu asiá de parte, adeca pana la intrebarea, daca autent'a concluselor inaltei case se depinda de la copiarea loru in limb'a romana, si credu că si p're stimatulu presidu a fostu de parte, de a voi se traga din cerculu de competitia alu inaltei case in cerculu autoritatii presidiale.

Scopulu meu modestu a fostu de a medi-loci posibilitatea, ca acolo, unde este repre-sentant'a tierii, se fie si limb'a tierii, ca asiá-dara desbaterile si conclusele nóstre se fie intieles catu cu potintia atatu de toti cei ce sunt im-preuna cu noi, catu si de poporatiunea, carea ne-a alesu si ne-a trimis pre noi in cõci. Éra buna voint'a domnului presiedinte a fostu de a responde acestei pretensiuni drepte si legale.

Lauda spiretului de pace din un'a si din alta parte, că acelu incidente s'a aplanatu, si acum dara la cestiunea, ce ni stă nainte!

In ordinea de casa nu e preftu nemica in privint'a limbei. Asta intrebare remase asiá-dara deschisa. Fiindu că in periodulu de nainte membrii inaltei case in partea cea mai mare erau versati mai bine in limb'a nemtésca, de-veni limb'a acésta intru intrebuintiare si asiá, pe urm'a intrebuintarii, limba ordinaria in desbaterile dietale.

Cu töte acestea, in sesiunile prime ale per-iodului dietale trecutu, proiectele de legi din partea regimului se punea pe més'a inaltei case in trei limbe, adeca in limb'a nemtésca, ca una ce este a regimului, in limb'a romanescu, ca un'a ce este limb'a tierii si in limb'a rusescu, ca un'a ce este indatinata in tiéra. Totusi unii din ablegati din candu in candu vorbiau si in alta limba, de catu in cea nemtésca, adeca in limb'a romanescu si insasi in cea rusescu; ba, precum demuestra protocolele stenografice, se fecera si propuneri pentru respectarea acestor döc limbe.

Din carea causa remasera neimplinite dorintele manifestate si cari fu motivilu, că din insasi partea regimului incetara de a veni pro-positiunile in töte trii limbe? nu e chiamarea mea a cercetá, si de si m'asiu incercá, nu asiú fi in stare, a splicá si a lamuri lucrulu. Ast'a inse sta neclatit, că in sesiunea prezinté s'a manifestatu pretensiunile pentru respectarea limbelor din tiéra in atare modu, că resolvérea causei acesteia nu se pote amená mai multu. Si pana ce stămu noi domnilor, pe terenul constituui din 21. Decembrie 1867, pana ce artichiu 19. din legea fundamentala de statu sta in vigore, pare-mi-se, că realizarea unor'a ca aceste pretensiuni drepte si legale, neci nu se pote denegá.

Credu dara, că despre necesitatea resolvérii acestei intrebari, puse la ordinea dilei, nu mai pote fi indoieala; si daca din partea unoru domni din mediloculu nostru s'a observatu, că ar fi mai oportunu si mai bine, de a remane in desbaterile nóstre dietale cu limb'a nemtésca, du-pre cum a fostu indatinat pana acum, daca din alta parte se privesce cestiunea limbei de o se-menatura de discordia, fie-mi iertata a dechiara, că eu sum de alta parere.

E adeverat, si cu neci nu negu că celor multi, chiar si unor'a dintre noi, ce sunt alesi de comunitatele rurale, li vine mai indemana a vorbi si a tratá despre afacerile tierii in limb'a nemtésca. Eu concedu acésta, că aplicandu-se nu-

mai o limbă în proponeri, în proiecte de legi și în desbateri mării noastre legalitativă merge mai usitoru și macina mai rapede. Dara ce folosu din acăstă, daca unii dintre noi stau cu fetiele măhnite și, nescindu ce se macina, striga adese: statii domnilor, ca se turnămu si noi in cosiu, său celu putieni ni spuneti, ce macinatii asiă de rapede? caci éta, si noi platinu dajdia imperatului, prin urmare se avemu parte de macinisiulu cuventului.

Cu atâtă mai putieni ar fi, dupre parerea mea, se ne decidem pentru indemanare, candu e vorba, de a alege intre dens'a si intre o indeatorire facia cu poporul. Celu ce primește mandatul de deputat, nu se reprezinta pre sine, ci pre ea' ce l'au alesu. Elu e personificarea alegatorilor; prin urmare nu pote avea alta staruintia, de catu ace'a, ca se represinte interesele si pretensiunile mandatarilor sei, fie acăstă impreunata cu osteneli, cu neplaceri si insasi cu urgia din partea contrarilor.

Asiă pricepu eu misiunea de ablegatu, si daca am cîtezatu, de a respică in punctul acestă convingerea mea, o facui numai cu scopul de justificare, cu scopul adeca, de a marturi, că cu aducerea cestiunei de limbă intru inaltă casa, am intentionat de a împlini o deontoria, si nu de a aruncă sementia de discordia.

Nu se pote negă fapt'a, si mie neci nu mi remase ascunsa, că cestiunea de limbă a produsu in unele tieri discordia pana la inversiunare. Inse ōre cestiunea acăstă ca atare este causa de discordia? Cestiunea limbei e naturale, si precum legile naturei in genere sunt armonice, si contine totă în armonia; asiă si cestiunea limbei, ca un'a ce e naturala, este dupre firea sa calificata, de a produce armonia in concertul vietiei publice. Deci nu cestiunea limbei ca atare, ci spiretul de predominire, spiretul de egemonia din un'a din alta parte, incarcarea celor mai indrazneti, de a calcă in picioare drepturile altor'a; in cadiul celu mai bunu, curagiul, de a astupă urechile la plansoreea celor'a ce reclama dreptul loru de limbă si a trece la ordinea dilei preste pretensiuni juste: acestea sunt cele ce produc alocuria discordia.

Credu inse domnilor, că acele aspiratiuni de asuprare sunt departe de hotarele Bucovinei. Credu cu firmitate că strigatelor de prin alte parlamente provinciale nu vor aflare resunetul in cas'a noastră si esempele straine nu se vor imita de noi.

Intieptiunea, simtiul de dreptate si amărea de pace a ablegatilor bucovineni, totă acestea sunt unu amanetul pentru rezolvarea cestiunii in atare modu, carele se corespunda dorintielor juste si legale si se nu impiedece cursulu afacerilor noastre legalitative.

Locutorii tierii in Bucovina de veri carea limbă, confesiune si stare, au traitu si traiescu si astadi in pace si buna invoie.

Poporatiunea vechia si moscena din tiéra precum a dovedit in timpul trecutu amărea de ospitalitate, asiă scie in presinte a stimă si drepturile conlocutorilor. Daca noi domnilor, ne-am aretat altfel, adeca mai cu putieni simtiu de dreptate, mai cu putieni amăre de pace, atunci credu, că am devenit in contrast cu poporatiunea, pre carea o representam, atunci, nu sciu, daca alegatorii nostri nu ar reclama singuri drepturile loru. La astă inse nu potu se ajunga trebile. Pasindu dar a cu securitate in buna vointă si simtiul de dreptate a Drăstării, Domnilor, la obiectul propunerii ce ne occupa, marturesc nainte de totă, că la compunerea propunerii acesteia am plecatu din principiul de egalitate, basat pe articolu 19. din legea fundamentala de statu, carele marginesc egalitatea de dreptu in afacerile vietiei publice numai la limbile din tiéra si nu dice nemica de limbile de prin case.

Ce se atinge de modulu aplicarei acestorui trii limbe la tratarea afacerilor noastre legalitative, am adoptat modulu facultativu si nu pre celu imperativu caci numai asiă pote sta nevoilatul principiul de libertate. Eu sustieni că nimene din ablegati se nu fie constrinsu a vorbi in o limbă, pre care au că nu o scie bine au că nu are vointă, de a se folosi de ea; ci fie-caruia se-i fie iertatu, a vorbi in veri carea din aceste trii limbe si a face insesi propunerii si interpellatiuni in veri carea din ele.

Éra daca s'a propusu mai departe, ca propozitiunile se fie puse la votare in limb'a, in carea s'au facutu, pare-mi-se a fi, pe o parte postulatul unui compromisu intre membrii inaltii case, éra pe alta parte postulatul de censiune reciprocă pentru fie-carea de intre cele trii limbe.

Audindu-me dicendu, că punctul meu de plecare a fostu principiul egalitathei, si de dreptu, pote că-si formeză ōre cine obiectiunea, de ce nu am luat la propunerea mea in privire si alte limbă, ce se mai vorbescu de unii conlocutori ai nostri?

Cu totă, că articolu 19 garantă egalitatea de dreptu a limbelor, egilatea acăstă nu merge ad infinitum, ci contiene si margini desipute, caci nu vorbescu despre limbile, ce se grasescu prin case de familie singuratic ce de limbă intrebuintate in tiéra, adeca de comunele tierii. Aplicandu acum articolu 19. din legea fundamentala de statu intre marginile, ce le con-

tine, la poporatiunea de prin orasiele si satele din Bucovina, credu că nu se pote scôte altu rezultatul de catu acăla, ce este expusu in §. 1. din propunerea facuta de mine.

Ce se atinge de limb'a romana credu că nu se va aflare unulu intre membrii inaltii case, carele ar mai voi a dispută, daca limb'a acăla cu privire la poporatiunea primitiva de natuinalitatea romana si la intrebuintarea ei referitivu mai latita, este limb'a tierii in totă poterea cuventului său ba? Éra daca s'ar mai cugetă cîneva de dispută, atunci asiu trebuil se-lu intimpiu cu diplom'a imperatésca din 1861, cu carea s'a garantat autonomia si s'a concesu mar'a tierii tocmai cu privire la poporatiunea si limb'a romana.

In linea a două vine limb'a rusescă. Locuitorii munteni din tienutul Putilei de ras'a slavenescă sunt primitivi. Era in comunele de pe Ceremusi si in cele din tienutul Cotimănumul si alu Dnistrului, parte prin colonisare parte prin usu a devenitul limb'a rusescă in atare mesura predominitória, că cu privire la marimea comunelor si la numerositatea locuitorilor, totu celu cu simtiul de dreptate, trebuie se recunoscă, că acăstă limbă nu este marginita in cercuri de familia, ci latita in două capitaniate intregi, asiă-dara o limbă, careia nu i se poate denegă dreptul de existenția si de aplicare in afacerile publice.

Multu mai putieni de catu cea de nainte, este latita in tiéra limb'a nemtieșca, si daca am urmă noi principiul si exemplul vecinilor nostri din Galici'a, atunci am trebui se devenim si noi la asemenea decisiuni in privint'a limb'i, ca un'a ce e naturala, este dupre firea sa calificata, de a produce armonia in concertul vietiei publice. Deci nu cestiunea limbei ca atare, ci spiretul de predominire, spiretul de egemonia din un'a din alta parte, incarcarea celor mai indrazneti, de a calcă in picioare drepturile altor'a; in cadiul celu mai bunu, curagiul, de a astupă urechile la plansoreea celor'a ce reclama dreptul loru de limbă si a trece la ordinea dilei preste pretensiuni juste: acestea sunt cele ce produc alocuria discordia.

Credu inse domnilor, că acele aspiratiuni de asuprare sunt departe de hotarele Bucovinei. Credu cu firmitate că strigatelor de prin alte parlamente provinciale nu vor aflare resunetul in cas'a noastră si esempele straine nu se vor imita de noi.

Intieptiunea, simtiul de dreptate si amărea de pace a ablegatilor bucovineni, totă acestea sunt unu amanetul pentru rezolvarea cestiunii in atare modu, carele se corespunda dorintielor juste si legale si se nu impiedece cursulu afacerilor noastre legalitative.

Locutorii tierii in Bucovina de veri carea limbă, confesiune si stare, au traitu si traiescu si astadi in pace si buna invoie.

Poporatiunea vechia si moscena din tiéra precum a dovedit in timpul trecutu amărea de ospitalitate, asiă scie in presinte a stimă si drepturile conlocutorilor. Daca noi domnilor, ne-am aretat altfel, adeca mai cu putieni simtiu de dreptate, mai cu putieni amăre de pace, atunci credu, că am devenit in contrast cu poporatiunea, pre carea o representam, atunci, nu sciu, daca alegatorii nostri nu ar reclama singuri drepturile loru. La astă inse nu potu se ajunga trebile. Pasindu dar a cu securitate in

buna vointă si simtiul de dreptate a Drăstării, Domnilor, la obiectul propunerii ce ne occupa, marturesc nainte de totă, că la compunerea propunerii acesteia am plecatu din principiul de egalitate, basat pe articolu 19. din legea fundamentala de statu, carele marginesc egalitatea de dreptu in afacerile vietiei publice numai la limbile din tiéra si nu dice nemica de limbile de prin case.

Ce se atinge de modulu aplicarei acestorui trii limbe la tratarea afacerilor noastre legalitative, am adoptat modulu facultativu si nu pre celu imperativu caci numai asiă pote sta nevoilatul principiul de libertate. Eu sustieni că nimene din ablegati se nu fie constrinsu a vorbi in o limbă, pre care au că nu o scie bine au că nu are vointă, de a se folosi de ea; ci fie-caruia se-i fie iertatu, a vorbi in veri carea din aceste trii limbe si a face insesi propunerii si interpellatiuni in veri carea din ele.

Éra daca s'a propusu mai departe, ca propozitiunile se fie puse la votare in limb'a, in carea s'au facutu, pare-mi-se a fi, pe o parte postulatul unui compromisu intre membrii inaltii case, éra pe alta parte postulatul de censiune reciprocă pentru fie-carea de intre cele trii limbe.

Ce se atinge specialminte de protocolulu siedintelor, mi s'au parutu de lipsa, a adoptat inpreuna cu principiul *egalitatii* de dreptu si modulu de *facultativitate*, restringendu-lu in se in acea mesura, carea mi se parea a fi dictata de prescriptele ordinei de casa. Numerulu adeca completu alu membrilor inaltii case este 30, asiă dara se receru celu putieni 16. membri de facia, spre a se poté face conclusu. Majoritatea absoluta din 16, este 9. prin urmare celu putieni 9. voturi sunt de lipsa, de a se poté autentică protocolu. Dara fiindu că din 16. membri, majoritatea de 9. nu se va scôte, daca 8. membri vor pretinde compunerea protocolului in alta limbă, asiă-dara spre a se poté autentică protocolu, ar trebui se se iee in consideratiune pretensiunea si se se compuna si in acea limbă in carea se pretinde celu putieni de optu membri.

Pote se se faca si alta combinatiune, adeca dupa numerulu de 30, dupre care ar fi se se compuna protocolu si in a dö'a si insasi in a treia limbă, daca s'ar pretinde acăstă de o terialitate din 30. adeca de 10 membri.

Lasandu dara in bun'a judecata a comitetului, de a adoptat un'a său alt'a din acestea,

său si ōre care alta combinatiune inca mai consulta, facu in fine apelul la intieptiunea si simtiul de dreptate alu inaltii case, rogand'o cu caldura, ca se binevoiesca a trata acestu obiectu asiă, ca resultatul se corespunda dorintielor si pretensiunilor poporatiunei carea ascăpta de la alesii sei numai ce'a ce este cu dreptulu, bunu si salutariu.

Brasovu, 29 septbre 1869.

Ministrul de culte baronul Eötvös sosi aici alaltaieri de catra secuime. La marginea districtului fu primitu de o deputatiune a magistratului si comunitati daici, era la marginea hotarului Brasovului lu asceptă o deputatiune a comunei romane bisericesci din cetate. Indata dupa sosire si facura curtenirile de bineventare diferitele corporatiuni, intre cari si representanti a romana bisericesci si corpulu profesoralu de la gimnasiulu romanu. In fruntea cestui din urma, d. corrector dr. Mesiotă dise Dlu ministrul intre alttele, că spăra cumca Escel. Sa va sci se apreciuă si se concéda fia-carui popor acea directiune in cultura, care se pretinde de caracterul seu propriu *nationalu*. Dlu ministrul in respunsulu seu evită cu totulu a reflectă la aceste vorbe.

La gimnasiulu ramanu d'aci Escel. sa fu incantatul de edificiul maretii, si de totă intocmirile interne atatu de corespondientore aspetarilor comune, fu uimitu de bun'a conducere si se vedea ōresi cum a nu fi credutu nici candu se pote aflare si la Romani institute de scola de clas'a prima si se pote gasi aici unu corpul profesoral compus din atati barbati eminenti.

Primul obiectu ce a zarit Escel. sa fu intrandu in sal'a cea mare a gimnasiului, fu tabloul celu maretii din fundulu salei, portretul lui Mihai Eroul. La vederea lui Escel. sa se opră trasaritu. Impresiunea ce facă astă intemplare in multimea ce asistă, a fostu fără poetică.

Asta deminția Escel. sa facă o excursiune la Sacele, unde, daca e dreptu ce se vorbesce, ar avea de cugetu se infinitie o scola reala magiară, dreptu dovădu că Dlu Mesiotă nu s'a inseliatu! in credint'a sa despre concederea culturei nationale.

La prandiul datu astadi in onorea Escel. sale, sasii nu se potura retinē a nu si-areta coltii. Deputatul Wächter intr'unu toastu afectatu's a siliti a inaltă sinceritate si loialitatea sa-săescă prin alusionea la nemultumirea Romanilor cu libertatea magiară. Fertatii sasi eră se primescă la toastul lui Wächter unu respunsu bine meritatu din partea Dlu profesorul Dr. Lenger, daca ministrul Ötvös, vedindu ce are se urmeze, nu se grabiă a destace prandiul prin scolareaza sa tocni in momentulu candu Lenger să se vorbescă. Ministrul inse va fi scutu judecă, daca printare portare sasii au datu probe adeverate, că sunt, precum se lauda, celu mai cultu poporu in Transilvania.

Neobositul nostru luptator nationalu V. Babesiu in rentorcere de la siedintele societatii academice, trecu astadi p'aici, oprindu-se cateva ōre in otelul „Bucuresci.“ O deputatiune compusa din fruntasii Romanilor din cetate, condusa de Reverend. D. parou Baiulescu veni a bineventă pe Dlu Babesiu in numele tuturor Romanilor din Brasovu, a-lu salută ca pe unulu care a adusu dejă atate sacrificie frumose causei noastre comune si carea desvălta o energie de admirat in campulu luptei nationale. Deputatiunea rogă pe Dlu Babesiu a mai petrece o di in medilocul Brasovenilor, spre a li dă ocasiune se dovedeșca, catu sunt de fericiti candu potu se-si manifesteze stim'a si recunoscint'a loru catra cei resoluti a trai său a mori pentru națiune. Dlu Babesiu li multumi in termeni cei mai frumosi, i-asigură că este mai multu de catu convinsu despre nobile simtieminte ale Brasovenilor, inse desii s'ar tienē norocitu a petrece in medilocul loru, asta-data i-e cu nepotintia a profită de bunetatea loru din cas'a multor afaceri ce-lu ascăpta. D'aici deputatiunea trecu cu Dlu Babesiu in sal'a cea mare a otelului, unde se improviza o mese si pana la plecarea deligentiei se manifestara si intre pocale cele mai vie simtieminte de recunoscintia si stima reciproca.

Neobositul nostru luptator nationalu V. Babesiu in rentorcere de la siedintele societatii academice, trecu astadi p'aici, oprindu-se cateva ōre in otelul „Bucuresci.“ O deputatiune compusa din frunasii Romanilor din cetate, condusa de Reverend. D. parou Baiulescu veni a bineventă pe Dlu Babesiu in numele tuturor Romanilor din Brasovu, a-lu salută ca pe unulu care a adusu dejă atate sacrificie frumose causei noastre comune si carea desvălta o energie de admirat in campulu luptei nationale. Deputatiunea rogă pe Dlu Babesiu a mai petrece o di in medilocul Brasovenilor, spre a li dă ocasiune se dovedeșca, catu sunt de fericiti candu potu se-si manifesteze stim'a si recunoscint'a loru catra cei resoluti a trai său a mori pentru națiune. Dlu Babesiu li multumi in termeni cei mai frumosi, i-asigură că este mai multu de catu convinsu despre nobile simtieminte ale Brasovenilor, inse desii s'ar tienē norocitu a petrece in medilocul loru, asta-data i-e cu nepotintia a profită de bunetatea loru din cas'a multor afaceri ce-lu ascăpta. D'aici deputatiunea trecu cu Dlu Babesiu in sal'a cea mare a otelului, unde se improviza o mese si pana la plecarea deligentiei se manifestara si intre pocale cele mai vie simtieminte de recunoscintia si stima reciproca.

Neobositul nostru luptator nationalu V. Babesiu in rentorcere de la siedintele societatii academice, trecu astadi p'aici, oprindu-se cateva ōre in otelul „Bucuresci.“ O deputatiune compusa din frunasii Romanilor din cetate, condusa de Reverend. D. parou Baiulescu veni a bineventă pe Dlu Babesiu in numele tuturor Romanilor din Brasovu, a-lu salută ca pe unulu care a adusu dejă atate sacrificie frumose causei noastre comune si carea desvălta o energie de admirat in campulu luptei nationale. Deputatiunea rogă pe Dlu Babesiu a mai petrece o di in medilocul Brasovenilor, spre a li dă ocasiune se dovedeșca, catu sunt de fericiti candu potu se-si manifesteze stim'a si recunoscint'a loru catra cei resoluti a trai său a mori pentru națiune. Dlu Babesiu li multumi in termeni cei mai frumosi, i-asigură că este mai multu de catu convinsu despre nobile simtieminte ale Brasovenilor, inse desii s'ar tienē norocitu a petrece in medilocul loru, asta-data i-e cu nepotintia a profită de bunetatea loru din cas'a multor afaceri ce-lu ascăpta. D'aici deputatiunea trecu cu Dlu Babesiu in sal'a cea mare a otelului, unde se improviza o mese si pana la plecarea deligentiei se manifestara si intre pocale cele mai vie simtieminte de recunoscintia si stima reciproca.

Brasovu in 1830 sept. 1869.

(Ministrul ungurescu Eötvös in partile noastre si inca unele altele.) Décă n'ar fi cau'sa si impregiurările atatu de seriōse, mi-ar placé a glumi si a ride. Sosi alaltaieri dlu ministrul ungurescu de culte si instructuine — pentru a n'i face onoreea d'a ne visită scólele si a ne indemnă la cultura (caci ce alta cau'a ar poté se aiba!) si tocmai atunci sosi returnandu de la Bucureşti anteluptatorulu nostru națiunalu dlu V. Babesiu. — Ce intemplare contrasteca! Eötvös porni se văda scólele, Babesiu se-si caute amicii; Eötvös c'unu cortegiu ex offo, Babesiu din iniția, si asié mai departe. Se vediura indata pe strate, Eötvös — seriosu asiu poté dice posomorit, Babesiu voiosu si suridiendu. Se dice că dlu ministrul a fi plecatu mai departe spre Fogarasu si Sibiu — nemultumit, era Babesiu fără multiumit. Sasii, si astă data, casă pururea, tineau a imbetă pe dlu celu poteriticu cu complimente si lingusiri; dar Eötvös nu este omul, pe care se-lu imbetă cu apa rece; elu vră scóle magiare si spiritu magiaru; apoi d'astea nu se păre gasescă nici la — tradiționalii prudinti si circumspecti. La gimnasiulu romanescu dlu prorectore Mesiotă se fece cam prostu si-i disl dlu Ministrul unu adeveru de cele mai mari dar — mai nesuferite, i dise, că — Esc. sa ca barbatu de mare cultura, va sci, că adeverat'a cultura nu se pote efectua decat in limb'a si dupa firea fia-carui popor si de buna séma asiă va si chibsu! Vedi asié e bine. Era la observatiunile dlu Ministrul, că gimnasiulu se fia impreunatul cu scol'a reală, (dupa placulu seu adeca), facea că nu n'ntielege, si totu mereu i repetă, că noi avem trebuita si de gimnasiu si de scola reală si că lauda domnului le avem ambele! Se dice, că dlu Ministrul ungurescu i-ar fi placutu pre multu si esteriorulu si interiorulu gimnasiului romanescu, firesc, cum nu, candu abia se mai aflare asemenea in tiéra in trăga; dar adaugu gurele rele, că numai si numai două mici imprejurari l'ar fi superandu: o data, că — nu e ungurescu, si a dō'a, că nici nu voiesc se fia ungurescu! Sonst keine Schmerzen.

</

indu de natura urginte, se vor cercetă altă dată. Astfel suntemu informati din parte competențe, din parte-mi deci dău publicitatei acăsta scire cu totă rezervă.

Bucuresci, in 16 28 Sept.

(Siedintă publică și cele din urma siedintelor ale societății academice.) Dupa cum am fostu anunțat într-o din corespondințele mele de mai nainte, societatea noastră erudită și celebră siedintă publică solenă alături-ieri, adecă domineca in 14 26 Sept. la 12 ore de medieadii, în frumosă și spațiosă sală a Aulei. Era adunată frantea publicului și intelectualită din capitalea României și o cununa pre formosă de dame. Dupa deschiderea siedintei, secretariul general d. Laurianu fece unu sumar reportu despre lucrările societății în multele-i siedintă de estiștu, care reportu fu ascultat cu mare atenție; apoi dlu presedinte Heliade Radulescu dăde cuvântul dui A. Papiu Ilarianu. Despre discursul de receptiune a lui Papiu vi-am spus din capulu locului, că va se facă o impresiune pre catu se pote de buna; și a si fostu într'adeveru. Dlu Papiu nici pote alege o temă mai demnă și mai nimerita, nici o potea pertrătă mai demnă și mai nimerita. Cateva pucine observațiuni totusi mi voiu permite a face asupr'a unor spresuini și tendinție — după mine — nejustificabili, dar la timpul seu atunci adecă, candu discursul să fie publicat, ce intru interesul comunu naționalu astu dorî se se facă catu mai curendu, si pre catu s'ar potă, nu numai în limbă romana, ci si în cea francesă si cea italiana. Opulu merita si interesul nostru — și credu că pote acăstă cu totu adinsulu. Lasa se vedia Franci' si Itali' si preste totu lumea cultă, că, — ce a suferit si cum s'a desceptat din armoriel' sa produsa prin fortia si maiestria de catra contrarii sei — elementul romanu in Oriente, si — las' se se convingă, că acestu elementu n'ar fi fostu cu putința se nu părea după atate suferintă, de căd elu n'ar avé unu fondu de viață neesauribile, unu fondu de viață, care-lu va scăde de securu invingatoru si din noianulu intrigelor ce astadi se ticus si se punu in lucrare contra lui!

Pre catu de nimerita si demnă a fostu discursul dui Papiu, totu asemenea de esențe a fostu respunsul dui Baritiu, resunetul adecă, ce dede in numele societății. Societatea prin aceste măretie acte ale viației sale se arează deplin la înaltimea chiamarei si pusetiunei sale, si publicul celu numerosu, ce a asistat la adunare si de securu si cel'a laltu, ce nepreocupat va luă cunoștința si va sci apreții aceste acte, va trebui se recunoște, că ea desă abia de doi ani intemeiată, tinde totusi din respozitori si ocupă locul cuvenit langa societățile erudite multu mai vechi ale altoru națiuni. Ddieu se-i ajute!

Siedintă publică tienă trei ore intregi, si in data după incheierea ei membrii societății se intruniră in siedintă privata, carea tienă pana săr'a; era ieri, luni la 11 ore, de nou se 'ntrunira la cea din urma siedintă, cu carea se 'ncheia sesiunea anului curintă. Astfel societatea noastră erudită estiștu tienă preste 40 de siedintă parte literarie, dar parte mai mare organizatorie, despre ale caror' mominte mai insemnate m'am nisuitu a informă la timpul seu pre on. publicu alu Albinei; mai am numai a reportă despre unele din cele din urma, anume despre următoarele:

Inca in siedintă de sambata s'a luat de cisiune a se publică concursu cu premiu de 400 galbini pentru partea sintetică a gramaticei. Este cunoscutu, că gramatică premiata cu 300 de galbini a lui Cipariu, cuprinde numai parte analitică, se ocupă adecă numai de elemintele vorbelor; are deci se vina acum parte a dō'a sintetică, carea se se ocupe de compusetiunea vorbelor in propusetiunea bine regulate.

In siedintele de domineca si de luni, s'a votat bugetul pre 1869/70, din care va ajunge a aminti că venitul este preliminatu cu 64,755 franci său lei nuoi, era spese sunt puse 59,240; arendandu asiēdéra unu prisosu de 5515 lei nuoi.

S'a luat mai departe decisiune, ca pentru sesiunea anului viitoru dlu Sionu se-si pregea discursul de receptiune asupra mărelii poetu național Beldimanu, asemenea dlu Cogălnicenu asupra lui Negruțiu; era cu responsurile in numele societății s'a insarcinat pen-

tru celu d'anteiu dlu Heliade, pentru alu doilea dlu Jonescu.

In buroului societății s'a alesu totu membrii de pon' acum'a anumede presedinte Heliade, de Vicepresedinte Cipariu, de secretariu generale Laurianu; caror' mai adaugendu-se si de asistenti Massim si Alessandrescu Urechia, ei impreuna vor forma Delagatiunea societății.

In Comisiunea pentru Dictiunariu s'a alesu; dñi Heliade, Laurianu si Massim, anume Heliade ca presedinte, era Laurianu ca redactore primari.

Sau alesu de membri onorari ai societății filo-romani, dnii Quinet si Vegezzi-Ruscală era dlu Popoviciu Barcianu din Resinari de membru corespondinte.

Mai alte alegeri de noi membri nu s'a facutu, din considerante mai vertosu, că societatea esindu acum din epocă sa de organizație, are trebuintă de barbati de activitate literară in faptă probata; deci punendu-se acum in lucrare Dictiunariul si Glosarile, si publicandu-se concursu pentru partea sintetică a gramaticei, literatii romani vor avea destula ocazie d'a-si dovedi si activitatea si capacitatea, cari singure vor decide la alegerea de noi membri academicici.

In fine merita a fi amintită că in diu'a din urma ajunse a se constituise sectiunea istorica a academiei, alegandu-si de presedinte pre dlu Cogălniceanu, de vice-presedinte pre dlu Baritiu, era de secretariu pre Papiu. Avemu asiēdéra dōue sectiuni constituite si mai remane a se constituise cu timpul Sectiunea științelor naturale.

Cu atat'a-mi incheiu repórtele despre societatea erudită.

Bucuresci, 10 Sept. 1869.

(Gutenberg in Bucuresci.) In dilele acesteia apară in dñeile de aici unu apelu catra Români pentru ridicarea unui monumentu lui Gutenberg.

Cum vi se pare! Primul monumentu in Bucuresci se fia alu lui Gutenberg Pe Lazaru l'amintesc caletorului numai numele unei utilități obștre; Tudor Vladimirescu se vede numai ca emblemă unei caricature; pe eroii nostri Mihaiu, Stefanu, Mircea si altii n'avuremu nici unu momentu a-i immortalizat prin artea lui Apele, si trăb'a nostra cea mai grăbnica este acum'a: a ridică monumentu marelui si ilustrului „Gutb.” inainte mergatoriului civilizatiunei si progresului.

Etă peccatumul nostru, etă cosmopolitismul unde ne duce!

Astăzi imortalizăm in capitală României pe Gutb. mană pe Newton, poimane pe Betherow, in scurtu pe toti barbatii mari din tota lumea, numai pe ai nostri nu. Său de căd se aducem si aminti si de barbatii nostri, etă cum o facem: Art 3 alu statutelor pentru monumentul lui Gutb. dispune: „... de căd medilōcele vor permite, se se asiedie impregiurul acestui monument si alte dōue busturi ale acelor' din Români, cari au introdusu său patronatul mai multu artea tipografica in Romania.”

Va se dica, mai antau de tota Gutenberg, Gutenberg cu veri ce pretiu, apoi de căd vor ierta medilōcele, vom pune si dōe busturi smerite de 2 tipografi romani.

Pentru ce se mai punem si romani? nu sciu.

Pôte pentru ca se semnifice asternerea omagierului nostru la picioarele lui Gutb. său pentru ca se intelégă ori cine poziționeaza, ce trebuie se ocupe totu ce e romanu facia cu totu ce e importat.

Si se mai vedeti anca un'a.

Cine au se fia acei Romani cari se aliba onoreala a tienă lui Gutb. de uritu? Cine se fia? Natiunea nu scie, dar Comitetul care a gasit pe Gutenberg, va gasi conformu Art. 13 si pe romanii, dñni de a forma decoratiunea. Pucinu păsa cine vor fi.

Alte poporă ridică statue fililor sei celor mai populari, pe cari ii cunoscu toti copiii si i contemplă cu orgoliu. Ce are d'a face! noi vom pune in capitală României pe Gutb. in colosu, acompaniatu de dōe figurele totu atata de cunoscute Romanilor, catu li e de cunoscute Gutenberg.

Pôte că D. D. idololatri ai lui Gutb. credu că este de ajunsu se avemu pe Gutb. in bronzu, pentru ca se dovedim Sassonilor si Francesilor si la tota lumea, că la noi artea tipografica

e prețuită, este in floră, că tienemul multu la dens'a. Unu lucru inse uita Dumelor, uita că strainii n'au de catu se ies in mana o carte, unu diariu tiparit de noi, — si vor vedé tocmai contrariul.

Si de căd i-ar veni cuiva in gandu se pună într'o demanția colosului Gutb. o circulară municipală in mana?

Etă cosmopolitismul cum ni siede de ren.

Unu jude romanu.

APEL

catra invetitorii gr. res. din provinciă
Metropolitana romana.*)

Esempie de tota diu'a ne indémna si imperativu ne provoca a ne uni in cugete si 'n simtiri. Din tōte partile lumii resuna vócea innaintării si prosperarei. Sa astă constatatu pe deplin, că calea cea mai sigura si salutară, conduce la ajungerea acestui scopu, e intrunirea socială pe terenul intelectual, moralu si materialu.

Vócea innaintării ne provoca si pe noi, fratilor Colegi! spre insocire. Devis'a nostra anca nu pote fi alt'a, de catu a infinită intruniri in cari cu poteri unite se delatură neajunsurile si scaderile noastre de o parte, era de alta parte se ne perfectiună pe carieră invetitorăresca, si se ne redică la acea culme a culturii, care a o posiede cu totu dreptul se pretinde de la noi, si cari invetitorii altoru poporă culte déjà au si ajuns'o.

Trebue se ne indemne la insotire chiar starea nostra misera materiala, spre asigurarea esistintei pe venitoriu.

Acstea tōte se vor ajunge prin intrunirea in reunii invetitoresci tractuale si provinciale.

Reuniunile aceste ale invetitorilor din unu tractu scolasticu vor avea de scopu principal: convenirea invetitorilor tractuali in perioade semestrale, de a se califică si perfectiună pe carieră invetitorăresca prin tienerea de cursuri si disertatiumi spre exemplu: despre agricultura, gradinarită, pomologia, metodu scolare etc; mai departe se vor intemeia bibliotecii din opere aparute pe terenul scolasticu, pedagogicu, din opere istorice, scientifici si din alte opere literarie, prin a caror' lectura fie care invetitoriu se-si pote lati sciintele sale si se se pote perfectiună si mai departe; in fine prin asemenea reunii se va potă realiza si dorintă a acea mare d'a ni asigură esistintă nostra pe venitoriu prin infinitarea de unu fondu ajutatoriu alu invetitorilor.

Tōte reunii tractuale ar fi a se intruni in fie care anu scolasticu int' o adunare generală a invetitorilor din provinciă nostra romana Metropolitana, — unde descoperindu-si fie care invetitoriu parerea sa individuală despre metodul scolare si impartasindu-si experiențile sale facute pe carieră invetitorăresca, — le am luă la desbatere, ne am silf a delatură scaderile ivite in un'a său alta privintia, — si prin contilegere comună a statori unu metodu catu se pote de practicu si coresponditoru cerintelor timului, ca si pe acăstă cale se potem implini detorintele impuse unui invetitoriu, si se ni înlesinu si misiunea cea grea incredintata noastră pentru care suntemu responsabili atatu naintea lui Ddieu catu si naintea lumii.

E de prisosu se mai amintescu si alte argumente, cari ni impunu detorintă de a ne intruni in reunii, pentru că presupunem, că Fratiele Vostre le sciti, credu că si consimtă necesitatea intemeiarii de atari reunii.

Provocu acă numai la Reuniunile din diecesă Caransibesiului, precum din Tractul Dobrogei si a Lipovei. — Me marginesc dura a Ve face atentii numai la vócea timpului, ce ne provoca la insocire.

Se infinităru dura reunii invetitoresci spre perfectiunarea nostra intelectuala si morală si spre asigurarea esistintei nostra materiale. Si incheiāmu cu firmă convinere că acestu Apelu nu va resună in pustia, ci va produce una emulatiune intru infinitarea de reunii invetitoresci. Asă se fie!

Dobra in 28 augustu 1869.

Petrugogarasiu, m.p. Alessiu Nemes, m.p.
conducători confi- inv. si secretari-
rintelor si Vice- riu reunii.
presedinte alu reun.

inv. din Tractul
Dobrogei.

*) Rogăm si pre cele lată oo. foi romane se binevoiesc a publică acestu apelul in colonele lor.

PROTOCOLUL

Adunantie generală tienute din partea insocirii Alumneului național român din Temisiora la 13 Septembrie 1869 sub presedintia dlui advocat Atanasiu Ratiu.

(Incheiere.)

Cu tōte că astfelui de maniere a unor domni colectanti trebuie se indigneze pre fiesce carele omu cu simtu nobilu, caracteru nepăratu, iubitoriu de cultivarea tinerilor sermani dar talentati; totusi adunantă generala nepotendu presupune, că acei colectanti ar fi străsu bani cu scopu de a-i retine pentru densii, ci caușa netrimiterii pana acum'a se pote dora atribui altui incidentu pre carele adunantă generala nu-lu scie — recerca comitetului alumneală a retacé de ocamdata din sus citatele cause nūmele acelor colectanti, dar totu odata lu in druma a face provocare in genere pe calea publicitatii catra toti acei colectanti, cari precum cu scirea, asiă si foră scirea comitetului au strinsu bani in favorul alumneului si inca nu i-au străpusu pana acum'a la locul competitente. Dececa si acăstă provocare amicabilă va remaine, foara rezultatului dorit, se-i provoca după nume, si in fine candu si acăstă din urma provocare, ar remaine foră rezultat, atunci comitetul ca reprezentante competitente, se facă pasii cuvințiosi, despre a caror' rezultat se relatiuneze la adunarea generală tienenda in anul viitoriu.

La capitolu reportului se face propunerea de a se emite a comisiune spre recensiunea societilor alumneali pe anul 1868/9.

Din reportul presintat se vede, cumca venitul totalu impreuna cu capitalulu remasul curat din anu 1867/8 3326 fl. 89 cr. m. a. s'a urcat in anul 1868/9 la sumă inbucurătoare de 6442 fl. 23 cr. din care subtragendu-se spesele de pre 1868/9: 1596 fl. 68 cr. remaine unu capitalu curat de 4845 fl. 55 cr. Capitalul acăstă se cuprind in trei obligatiuni donate 492 fl. 62 1/2 cr. La cas'a de pastrare de aici se află 3978 fl. 86 cr. E' in bani gata, ce au incursu cu finea lunei lui Aug. 376 fl. 6 1/2 cr. la olalta 4845 fl. 55 cr.

Fiindu că detorasii din cele trei obligatiuni, nu numai că n'au solvabilitatea capitalului detorului pana astăzi, dar nici restantul interesu, prin urmare se face propunerea de a se incasă acea sumă din obligatiuni pe calea judetială.

Adunantă generală emite una comisiune sub presedintia dlui parocu si asesoru consistorial Petru Anca statatore din domnii: Nicolae Cosariu si Simeon Moldovanu spre censurarea societilor de pe 1868/9 e' in privintă incasarii capitalului din cele trei obligatiuni donate adecă 492 fl. 62 1/2 cr. precum si restantul interesu de după acăstă sumă, se plenipotentiște comitetul alu. ca reprezentante competitente a face pasii receruti la județul competitente.

S'a luat la pertraptare numerul studenților cari sunt de a se primi pe anul 1869/70 in alumneu.

Parerea comitetului e ca se se măcioredia numerul alumnistilor, ca se nu se esauredia capitalulu dejă incursu fiindu că anul acăstă a fostu neroditoriu si asiă nu pote promite oblate bunevoitoare. Mai departe impartasiesc cumca in anul trecut s'au inscris de membri fundatori 26 de insi, de bine facatori 2 membri, e' de membri ordinari 138, prin urmare insocirea alumneala va potă de o-cam-data dispune numai cu 67 fl. 60 cr. ca interesu de după sumă fundamentală de 1126 fl. 81 cr. si despre taxele incasande de la membrii ordinari de pe anul 1869/70 cu 690 fl. precum si despre taxele remase in restantia la membrii insocirii alum. de pe anul 1868/9 cu 177 fl. 50 cr. la olalta 935 fl. 10 cr.

Adunantă generală luandu in considerare cumca chiar in anul celu mai neroditoriu trebuie sustinuti tineri sermani, ca cu atatu se fie mai inbucurătoare oblate in anii cei mai roditori si asiă nu pote primi propunerea comitetului, de a se măcioresa numerul alumnistilor de acum ci sperandu că si in anul 1869/70 se vor inscrie membri, precum fundatori, ordinari asiă si bine facatori, mai in colo fiindu de acea convingere, cumca membrii inscrisi pana acum'a nu se vor intări cu tapsele de pe anul 1869/70 e' cei in restantia remasă de pe anul 1868/9 nu se vor uită de obligamintele lor; afara de aceste sume se vede prospectu si de la reuninea tienenda astăzi, otaresc a se primi pe anul scolaristic 1869/70 totu ca in anul trecut 8 alumni.

Comitetulu alumn. presinta preliminariul pentru anul scolasticu 1869/70 proiectat de densulu spre aprobare seu modificare.

Dupa preliminariul asternut este a se erogă:

1. Spre provederea a 6 alumnisti a 15 fl. la luna pe anulu intregu 900 fl.

2. Tiparirea de brosuri despre venitele si erogatiunile alumneali si legatur'a acestor'a 32 fl. 50 cr.

3. Tinerea unei reunii adeca a celei tinerende astadi 120 fl.

4. Tinerea unui balu in cetate 250 fl.

5. Postu porto 20 fl.

6. Timbre 2 fl.

7. Spese neprevedute 200 fl.

8. Unu dola fu pentru tinerea documentelor alumneale 25 fl.

La olalta 1549 fl. 50 cr.

Preliminariul proiectat de comitetul alumneal, se primește cu următoarele modificări.

Rubric'a de sub numerulu curintie 1, se modifica asiă: ca in locu de 6 (siese) alumnisti se se primăseca pe anulu scolasticu 1869/70 8 alumnisti a 15 fl. la luna, ér' punctul alu 7. din preliminariu se modifica, in locu de 200 fl. se se prelmineze 300 fl. pentru casurile neprevideute.

Cumitetulu alumn. incunoscintiadia adunant'a generala cumca a fostu constrinsu spre inmultirea membrilor fundatori a usură aces'tor'a terminele solviri a sumei stipulate in termine de 4—5 ani pe langa solvirea si a interului de dupa sum'a restanta.

Acésta dispositiune a comitelului se apruba si totodata se plenipotentiaza si pe viitoru in catu va afă de lipsa se aplice acésta dispositiune si la membrii fundatori de nuou inscriendi.

In fine Dlu presiedinte multiumindu adunari generali pentru partinarea calduroasa, i recomenda interesulu aleumneului si pe viitoru. Totu odata propune a se emite o comisiune pentru autenticarea protocolului adunarii generale.

Adunarea nepotendu remané timpu mai indelungatu in Timisiora, emite comisiunea pentru autenticarea protocolului, statotória afara de Dlu presiedinte si notari ai adunarei generali din d. Georgiu Craciunescu si Pavelu Rotariu cari in diu'a de astadi protocolulu acest'a au autenticat.

Datu in 14. Septembre 1869.

Repetimus din nr. trecutu:

ANUNCIU.

In numele comitetului provisoriu a "Reuniunei invetigatorilor romani gr. or. din dices'a Caransebesiului" am onore a convocă adunarea generala pe 27 septembrie s. vechiu a. c. la 9 ore a. m. pentru definitiv'a constituire si inaugurate.

Sătmării d. membri si protectori sunt rogati a participa pe terminulu prefisptu, avendu membrii de odata conformu §. 3. din "Statute" a depune in cass'a "Reuniunei" 3 pct. din plat'a fiscala anuala, jumetate anticipative.

Totu in intielesulu acestui §. ca membru actualu pote fi ori care invetigatoriu d'in provinci'a bisericésca a Metropoliei dreptu maritórie resaritene romane pentru Ungaria si Transilvania.

Lugosiu in 16. Septembrie 1869.

Vasile Niculescu, m. p.
presedinte prov.

Varietati.

(†) Procesu interesantu. In năpte de 15 spre 16 juniu s'a facutu in Florentia atentantu contra vietiei lui Lobbia membru la camer'a italiana. Fiindu că Lobbia se tienea de partid'a opositionala carea tocmai pe timpulu acel'a combata cu multa infocare nisice proiecte de lege ce nu erau populare la Italiani, suspiciunarea că ómenii partiei guvernamentale ar fi proiectatul acestu atentatul s'a latit fórtă usioru. In scurtu timpu tota pres'a européna vorbia de acestu atentat. Lobbia si-castigă sie-si si partitei sale simpatia poporului ér' partit'a guvernamentală perdu fórtă multu din renu-

mele-i nepetatu. Acum veni timpu ca acestu incidente se-si schimbe de totulu fisonomia. Procurorulu generalu a intentat procesu contra lui Lobbia si in acus'a sa de 14 colone si jumetate se incercă a demustră că atentatul n'a existat, totulu a fostu numai una manevra pré calculata din partea lui Lobbia si a micilor sei. Lobbia — dice procurorulu — a fostu vulnerat cu invoirea lui la eas'a profesorului Martinati si inca intr'u unu modu de totulu nepericulosu, dup' acésta a esit la strada, a desearcatu pistolulu si a inceputu a strigă lotri! hoti! ucigator! si s'a trentit la pamant. Acus'a procurorului contine forte multe date speciale din cari cetitorii i se pare că procurorulu se aiba dreptu. Spre aperarea lui Lobbia s'a ingagiato cei mai renomiti advocați italieni ca Mancini, Carcassi, Ceneri si Oliva.

(†) Unificare de mesure. Cu vr'o cati-vă ani nainte s'a tienutu la Paris una conferintă cu scopulu a mediloci in statele europene unificarea sistemel de monete si mesure, si s'a propusu spre acceptare sistemele francesci (decimal) ca cele mai corespundetorie. Cele mai multe state si-dedera consensulu la acésta, si anu se si introduce la noi sistem'a decimala la monete (bani). Acum se afirma că in scurtu timpu se va introduce preste totu mesur'a francésca. Insemnataca acestoru reforme pentru comerciul internațional e evidentă. Romani'a are de multu acestu metru.

= In cau'a conflictului de la fruntaria transilvană-romana, "Ellenor" insciintiează că s'a pornit duobat batalione de infanterie, cari austro-ungurii vreau se le asiedie la granitie.

= Pentru economia politica. Orasul anglo Manchester a fostu cuibulu apostolilor ce propagau comerciul liberu, adeca stergeroa tuturor vamilor intre popóra. Aderintii li s'a imprasciatu preste totu pamantulu. Principiele loru se adusera la validitate, multu putin, prin tote tratatele internaționale de comerciu. Dar néci intr'unulu, acestu principiu nu gasi spresiune mai chiar de catu in celu incheiatu intre Anglia si Francia. Acum anglui sunt in stare se judece si despre efectele unui tratat pre asemene base. Nu numai că densii nu pré dobândescu cu esportul in Franchia, ci in unele ramuri mentente industria francesca ii amenintă chiar in tiér'a loru. Se aserie progreselor ce le-a facutu Francia in anii din urma. Acésta cercustantia a sternit miscare mare in fabricatorii angli, incepea a nu li mai placé libertatea nerestrinsa in comerciu. Ce direptiune si dimensiuni valua acestu miscamentu nuou? de ocamdata nu se poate prevede. Pentru acum densii tindu a-i dă o colore patriotică-filantropica. Aréta adeca că sunt siliti a reduce numerulu lucratörlor, nu potu se mai tieni pre cati tieni astadi; preste acésta poporatiunea cresce in fie care anu cu 300,000, deci de unde se capete acestia de lucru, candu neci cei de astadi n'au destulu? Se emigreze? statul ar fi pré neumanu candu i-ar illi spre a cést'a.

(Multiamita publica.) In cursul anului scolasticu trecutu, fiindu provedintu cu unu ajutoriu de 20 fl. v. a. din partea Dlu Timoteiu Miclea jurasoru cercualu din Cacova carele pentru amiceti'a ce-o are cu inbitulu meu parinte, si din considerarea speselor mari ce are a le suporta pentru crescerea mea si alorou doui frati ai mei, — a binevoită a mi résolve in totu anulu unu ajutoriu spre a poté continua studie. Deci mi tienu de detorintia a i-dechiară laudatului Domnu binefatoriu adunca multiamita publica pentru marinimosulu ajutoriu cu care fuseliu proveditu din partea Dsale. Aradu, 4 Octovre 1869. Aleșandru Petroviciu studinte de V. gimn.

= Nu intielegem. Din Reciti'a Montana primiu o corespondintia careia desplace forte unu domnul preot, caci ingrindu-se de subsistinti'a sa, a mersu de a licitatu cu ocasiunea vinderei girului din padure. Nu intielegem acésta desplacere. Candu ar fi elu unu economu reu, risipitoriu, atunci ar ave corespondintele dreptu a se plange caci ar dă esemplu reu credinciosilor. Celu ce economiseaza, merita numai lauda, — noi asié intielegem.

= Unic'a. Abusurile cele multe ce se incubasera pre la bisericele si scólele nostra, sunt mehnite vediendu că statutulu organicu le lovesc in cătu se nu mai pote trai. Ele, acelé abusi, facu felurite crimpitie numai ca se pote

impedecă introducerea statutului; se lupta desperate. Corespondintie de felul acesta au datu cetitorilor nostri, si li vom mai dă toem'a si in nr. venitoriu. Dar n'am potutu pana acum'a se aretāmu neci o comună in care statutulu se fie introdusus c'o bucuria generala. Acum'a inse avemu fericirea a numi una: Zagrajeni in pppiatulu Caransebesiului. Constituirea întrăga a decursu cu solenitate, in ordine, a fostu o serbatore de bucuria. Dupa constituire, comun'a din a sa parte imbucură pe protoplui Andrieviciu, esprimendu-i, prin o deputatiune, recunoscinta si multiamita. Sperăm multu bine de la contielegerea ce domnesce aici intre preotu, invetigatoriu si poporu.

Cursurile la burs'a de Viena.

(In 5. octobre.)

Imprum. de statu convertat cu 5% 92.50 Imprum. naționalu 68.90. Actiunile de creditu 256.50. — sortiurile din 1860, sortiurile din 1864, Obligationile de sarcinarii de pamant, cele ung. 75 banatice 77. transilv. 7.550 bucovin. 75. argintulu 120.15, galbenii 5.83; — napoleoni 9.81.

Langa suscrisulu, unu individu cu movalu bunu, in afacerile notariali deprinsu, se poate aplică in calitate de odjinetu; cele latte prin epistolă.

Kötégház (com. Békés) 2. opt. 1869. st. n.

Alessin Popoviciu,
notariu.

(1—3)

Publicatiune.

Dreptulu de regale a comunelor, foste libertine, Czebea, si Risca (in cotoiu Zarandu) care este proprietatea loru eschisiva — se va esarendă pe calea licitatii publice, pe termen de 3 ani, continuative, in 18 octobre anulu curente 1869. dem. la 9 ore in localitatea oficiala a subscrисului; conditiunile de licitatii se potu privi totu deuna in orele oficiale, oferte sensale asemenea se primescu. Ce prin acésta se face publicaminte cunoscutu.

Datu in Baia de Crișiu 23 sept. 1869.

Teodoru Pop, m. p.

(3—3) jude de cercu.

Spre luare a minte!

Tôte mobilele ce se aducu in comerciul Romaniei se procura din Viena, de aceea eșeftuescă in tôte insarcinările cu 25% mai estinu.

Galeri'a de mobile

a lui

Jos. Rafti, Opernring 17.

se recomanda prin depositulu ei de fabrica avutu sub garantia, oferindu cele mai noi si mai fine móibile de la

mesari, tapetari si de lusă,

garniture de salón, chilie de prandiu si de dormitul, divane, otomane, balzache, scaune de leganatu etc. precum si cele mai estine mobile pentru servitori. Depositu de fabricate precum orologe, catuscăre, candelabre, lampe, ampele, carnișe, curtine. Mai multe sute de picture pentru salón si alte multe nuoi si vechi picture artistice si obiecte diverse. Carte de modelu cu 250 de desenaturi ce contiene si pretiurile se poate procură pe langa depunerea sumei de 5 fl. care suma se rebonifica la insarcinari mai mari, si se neincungură de lipsa mai alesu pentru cumpăratorii de cantitati mari.

(9—12)

Orarie eminente si bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, renomitu de multi ani,

M. HERZ,

orologiaru orasianescu

Viena, Stephansplatz nr. 6.

in dosulu curtei lui Zwettl ofere altu seu depositu mare de totu felul de orarie, bine regulate cu garantia pe unu anu, cu pretiul cuantum. Pentru fie-care orar regula se da garantia in seriu.

Orarie portative de Genf

calitatea cea mai eminenta esaminata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati, de argintu:	Cylinder, auru nr. 3, 8 rub. 30—36
de argintu:	" cu fedelul de aur 37—40
unu Cylinder cu 4 rub.	Anker cu 15 rub. 40—44
" cu grub. d'aur d-sar.	" mai fine, fed. d'aur 46—60
Cylinder cu 8 rubini	" cu 2 fedele 55—58
" cu două fedele	cuffedulu auritul 65, 70, 80, 90, 100 120
" cu sticle cristale	sticla crist. fed. d'aur. 60—75
Anker cu 15 rub.	Remontoir, fed. d'aur 100—130
" mai fine cu fed. de arg.	Remontoir, fed. d'aur 100—130
" cu două fedele	" cu 2 fedele 130—180
" mai fine	16—19
" engl. cu sticla cristalina	sticla crist. fed. d'aur. 60—75
Orariu Anker de armia, f. dup.	24—26
Anker Remontoir, fine se ra-	Cylinder, auritul, ser. d. 13—18
dica la urechia	de auru:
" cu 2 fed.	cu 4 si 8 rub. 27—30
Remontoir sticle cristal.	emailate 31—36
Anker Remontoir de armia	cu fedelul de auru 39—40
de argintu:	email. cu diamante 42—48
de auru:	cu sticle cristaline 42—45

Monogramme si insemne se facu forte estime. — Se afaza orarie de auru si d'argintu cu insemne unguresc. Alarmatoriu cu orariu, 7 fl. Alarmatoriu cu orariu, cari apindut si lumina recandu alarméza, 1—150 fl. 6 fl. 14 fl.

Depositulu celu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendeluhr) fabricate proprie

cu garantia pe doi ani.

a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl.

" totu la 8, di 16, 17, 18, 19, 20 22 fl.

" se bata la óra si la 1/20, 33, 35 fl.

Reparaturile se facu hata mai bine; insarcinari din stranetate se eșeftueză cu cea mai mare punctualitate trimisile eu-se competint'a anticipative, ori posticipndu-se de la posta; ce nu convine se primescu in chimba. Orarie, auru si argintu se primescu in schimb cu pretiurile celu mai inalte.

Trimisindu-mi se pretiul ori ca se primescu la urma de la posta, trimisut si in stranetate orarie, pendule, si pentru cele ce nu se tieni trimisut banii pe posta.

16—24